

ANAMARIJA LIVAJA

IVAN MILOTIĆ

KOMENTAR

JEDINSTVENIH NOMOTEHNIČKIH PRAVILA

RRIF®
Plus

Zagreb, 2015.

KOMENTAR

JEDINSTVENIH
NOMOTEHNIČKIH

PRAVILA

Anamarija LIVAJA, mag. iur.
Doc. dr. sc. Ivan MILOTIĆ

Zagreb, studeni 2015.

©Copyright 2015.

RRiF plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge

10000 Zagreb, Vlaška 68, HRVATSKA

Telefon: 01 46 99 760 – pretplata

Fax: 01 46 99 766

e-mail: rrif@rrif.hr

Za nakladnika direktor:

Branimir MARKOTA, dipl. oec.

Glavni urednik:

Prof. dr. sc. Vilim GORENC

Urednik:

Ante VIDOVIĆ, dipl. iur.

UDK 006.05; 0061

ISBN 978-953-272-125-6

Grafička priprema i tisak:

EDIT d.o.o.

Zagreb, Trumbićeva 12

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem: **000916851**

PREDGOVOR

Donošenjem *Jedinstvenih metodološko-nomotehničkih pravila za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor* po prvi se put u Republici Hrvatskoj pokušalo formalno odrediti odgovarajuće metodološke i nomotehničke standarde za izradu svih vrsta propisa. Unatoč ozbiljnim nedostacima iz tog akta, on predstavlja pravnu zbilju i barem okvirnu smjernicu za svaku buduću normativnu aktivnost.

Kao takav, spomenuti će se akt morati u određenoj mjeri primjenjivati. Međutim, kako on sadržava neke očigledne pogreške i na mnogim mjestima odstupa od nomotehničkih tradicija, načela, standarda i pravila koja su propisana u većini relevantnih usporednih pravnih poredaka, ni u kojemu slučaju njegova stroga primjena ne bi mogla postići željeni rezultat – pridonijeti kvaliteti i primjenjivosti svih vrsta propisa. Zbog takve se situacije ovim komentarom pokušalo čitatelju prikazati i pojasniti odredbe *Jedinstvenih metodološko-nomotehničkih pravila za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor* te pružiti smjernice i preporuke za njihovu primjenu. Istodobno se ovim tekstom čitatelju želi skrenuti pozornost na one dijelove *Jedinstvenih metodološko-nomotehničkih pravila za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor* koji su neprimjenjivi ili bi njihova primjena mogla neposredno pridonijeti pojavi znatnih metodološko-nomotehničkih anomalija.

Napokon, ovim se priručnikom daje ovlaštenom donositelju propisa, predlagatelju, pravnom redaktoru i drugima potpuna informacija o naravi *Jedinstvenih metodološko-nomotehničkih pravila za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor*, ali i o njihovim pozitivnim te problematičnim aspektima. Imajući u vidu i tvrdnje iz ovoga priručnika, spomenute će osobe zasigurno moći informirano procijeniti i odmjeriti kako pristupiti normativnoj djelatnosti.

U Zagrebu 2. studenog 2015.

AUTORI

Sadržaj

PREDGOVOR	III
UVODNE NAPOMENE	1
JEDINSTVENA METODOLOŠKO-NOMOTEHNIČKA PRAVILA ZA IZRADU AKATA KOJE DONOSI HRVATSKI SABOR	3
DIO PRVI: UVODNE ODREDBE	3
Predmet uređenja i obuhvat primjene u odnosu prema subjektima	3
Primjena u odnosu prema objektima	4
DIO DRUGI: JEDINSTVENA TEHNIKA IZRADE PROPISA	5
POGLAVLJE I.: SADRŽAJ PROPISA	5
Struktura propisa	5
ODJELJAK A: SADRŽAJ UVODNOG DIJELA PROPISA	6
Uvodne odredbe	6
Preambula	8
Naziv propisa	9
Predmet propisa	10
Usklađivanje propisa s pravnim poretkom Europske unije	11
Odnos propisa prema drugim propisima	11
Skraćivanje naziva i pojmovnih sklopova	12
Ciljevi i načela propisa	13
Objašnjenje (definiranje) pojmova	15
Pisanje rodni pojmova	18
ODJELJAK B: SADRŽAJ GLAVNOG DIJELA PROPISA	19
Glavni dio propisa	19
Sadržaj glavnog dijela propisa	20
Prava i obveze	21
Ovlaštenja i nadležnosti	22
Kaznene odnosno prekršajne odredbe	23
ODJELJAK C: SADRŽAJ PRIJELAZNOG I ZAVRŠNOG DIJELA PROPISA	25
Završni dio propisa	25
Prijelazne odredbe	25
Završne odredbe	28
Povratno djelovanje	29

POGLAVLJE II.: OBLIK PROPISA	30
ODJELJAK A: UNUTARNJA PODJELA PROPISA	30
Oblici unutarnje podjele	30
Dio	31
Glava	31
Poglavlje	31
Odjeljak	32
ODJELJAK B: OBLIK (FORMALNA) STRUKTURA PROPISA	32
Oblik (forma)	32
Članak	33
Dijelovi članka	33
Stavak	34
Podstavak	34
Točka	34
Podtočka	34
POGLAVLJE III.: JEZIK, STIL I NAČIN PISANJA PROPISA	35
ODJELJAK A: JEZIK I NAZIVLJE (TERMINOLOGIJA)	
U PROPISU	35
Opća načela	35
Uporaba stranih izraza (tudica)	37
Jasni izričaj (terminologija)	39
Dosljedan izričaj (terminologija)	40
Precizni izričaj (terminologija)	41
Potreban izričaj (terminologija)	42
ODJELJAK B: STIL I PRAVOPIS U PROPISU	42
Stil	42
Pravopis	43
Navođenje	45
Kratice	49
ODJELJAK C: GRAMATIKA U PROPISU	50
Uporaba rodni imenica	50
Uporaba jednine	50
Uporaba glagola	51
DIO TREĆI: IZMJENE I DOPUNE PROPISA	52
POGLAVLJE I.: IZMJENE I DOPUNE	52
Kada mijenjati i dopunjavati propis	52
Kako mijenjati i dopunjavati propis	53
Naziv izmjena i dopuna propisa	54
Pozivanje na osnovni propis	54

POGLAVLJE II.: OBLIK (FORMA)	56
Oblik (forma) izmjena i brisanja odredaba u propisu	56
Oblik (forma) dopuna dijela propisa	57
Oblik (forma) dopune člancima	57
Oblik (forma) dopune dijela članka	57
POGLAVLJE III.: OPĆENITO	59
Jedinstvena pravila za izmjene, dopune: i brisanje odredaba ili njihovih dijelova	59
Osnove	59
Prijelazne i završne odredbe propisa o izmjenama i dopunama propisa	60
DIO ČETVRTI: AMANDMANI NA KONAČNI TEKST PRIJEDLOGA	61
Podnošenje amandmana	61
Obuhvat amandmana	61
Oblik (forma) amandmana	61
DIO PETI: ISPRAVAK PROPISA	62
Što se može ispraviti	62
Tko i kako daje ispravak	64
DIO ŠESTI: PROČIŠĆENI TEKST PROPISA	65
Pročišćeni tekst propisa	65
Sadržaj pročišćenog teksta propisa	66
Način utvrđivanja pročišćenog teksta	67
Oblik (forma) utvrđivanja pročišćenog teksta propisa	67
DIO SEDMI: VJERODOSTOJNO TUMAČENJE POJEDINI ODREDABA PROPISA	68
DIO OSMI: ZAVRŠNE ODREDBE	69
ZAKLJUČNE NAPOMENE	71
JEDINSTVENA METODOLOŠKO-NOMOTEHNIČKA PRAVILA ZA IZRADU AKATA KOJE DONOSI HRVATSKI SABOR ...	72
KAZALO	97

UVODNE NAPOMENE

U lipnju 2015. godine Hrvatski je sabor donio *Jedinstvena metodološko-nomotehnička pravila za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor* (u nastavku: Pravila). Taj je akt Hrvatskoga sabora objavljen u Narodnim novinama 3. lipnja 2015. (Narodne novine, br. 74/15), a u njegovu čl. 69. propisano je stupanje na snagu 1. rujna 2015. godine. Njihovim donošenjem Republika Hrvatska pridružila se većinskoj skupini europskih država koje u svojim pravnim poretcima na neki način, formalno ili neformalno, imaju oblikovana načela i pravila glede metodologije i načina izrade propisa.¹ Prema čl. 1. st. 2. Pravila, od dana stupanja na snagu (1. rujna 2015.) obvezu njihove primjene imaju nositelji normativnih poslova i ovlašteni predlagatelji pravnih propisa.

Namjera i cilj donositelja Pravila najbolje se ogledaju već iz prvih riječi naziva, premda bi njihov cjelokupan naziv mogao izazvati ne samo dvojbu kod adresata, nego ga i navesti na pogrešan zaključak. Cilj je i smisao Pravila da ona budu *jedinstvena*, tj. da se u njima propisanim metodološko-nomotehničkim zadanošćima koristi te da ih se slijedi prilikom izrade svih vrsta propisa koji se donose u Republici Hrvatskoj. Time se i metodološko-nomotehničkim odrednicama željelo pridonijeti izgradnji koherentnog i promišljeno te dosljedno ustrojenoga pravnog poretka čiji će propisi svih razina biti izrađeni po jednakom ili, u najmanju ruku, sličnom metodološko-nomotehničkom obrascu. Drugi dio naziva Pravila, koji bi mogao uputiti adresata da je riječ samo o metodološko-nomotehničkim pravilima koja se primjenjuju na propise koje donosi Hrvatski sabor (što bi se u najvećoj mjeri odnosilo na zakone), neprimjereno je sročeno te se radi o svojevrsnom pogrešnom imenovanju (*falsa nominatio*). Kako iz naziva tako i iz njihova sadržaja, posebno iz primjericnog kataloga vrsta propisa glede kojih se primjenjuju, proizlazi da je doseg Pravila zamišljen kao najširi mogući te da bi se morao odnositi na izradu svih vrsta propisa. Na poseban je način to vidljivo iz čl. 1. st. 3. Pravila koji glasi: *Pravila se daju u obliku koji je najprimjereniji za pisanje zakona i na odgovarajući način se primjenjuju na sve druge propise.*

Pravila uređuju *metodologiju i nomotehnička pitanja*, što znači da je donositelj imao namjeru na jedinstven način urediti metodologiju izrade propisa (u najvećoj mjeri metode normiranja), ali i nomotehnička načela, koncepte, pravila i smjernice. Povrh navedenoga, ona sadržavaju i pravila o tehnici, strukturiranju, usustavljanju propisa, ali i pravila o jeziku i stilu te načinu njihova pisanja.

---

¹ Propis je izrazito pogrešan naziv kojim se želi naznačiti opći akt. Taj pogrešan naziv, koji samo upućuje da je nešto doneseno u pisanom obliku, u toj se mjeri uvriježio u našoj praksi da ga sadržavaju čak i ova Pravila, i to unatoč činjenici što pravna teorija kao jednu od osnovnih razdioba pravnih akata poznaje onu na opće i pojedinačne. Pravni leksikon, enciklopedijski rezultat rada najboljih hrvatskih pravnih stručnjaka uopće ne spominje pojam propis, nego samo opći akt (PRAVNI LEKSIKON, Pezo, V. (ur.), Zagreb, 2007., str. 932). Budući da Pravila sadrže pojam propis, u ovome će se komentaru rabiti (nerado) taj pogrešan naziv držeći se shvaćanja *dura lex, sed lex*.

Budući da su spomenuta metodološko-nomotehnička pitanja od velikog značenja za kvalitetu izrade propisa u Republici Hrvatskoj te imaju širok doseg, u ovoj će se knjizi ukratko, u najvažnijim crtama, prikazati i prokomentirati najznačajnije odrednice Pravila. Pritom će se uputiti na potrebu i mogućnost primjene pojedinih odredaba, ali jednako tako i uputiti na neke dijelove Pravila koji su nekritički prihvaćeni te bi tijekom primjene mogli dovesti do nomotehničkih anomalija i pogrešaka.